

Izvještaj sa javne rasprave

**Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o
parničnom postupku**

Ministarstvo pravde je, u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona, dalo Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku na raspravu u oktobru 2013. godine. Kako se na izmjenama Zakona o parničnom postupku radilo u dužem vremenskom periodu, te kako se radi o zakonu koji je od velikog značaja, Ministarstvo pravde je u junu 2014. godine ponovilo javnu raspravu.

U okviru prve javne rasprave, organizovan je Okrugli sto 29. novembra 2013. godine. Na okruglom stolu je predstavljen Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, a učesnici su mogli da iznesu svoje sugestije za unapređenje teksta.

Radna grupa je razmotrila sve komentare i sugestije kako u postupku konsultacija sa javnošću, tako i konkretne komentare na Predlog zakona. Komentare i sugestije su dostavili svi sudovi, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, pojedini advokati, kao i nevladine organizacija „Akcija za ljudska prava“ i „Auditorium“.

Od velikog broja pristiglih komentara i sugestija, izdvojeni su oni koji su bili najčešći i najznačajniji.

Prvi Nacrt zakona je sadržao odredbu da podnesak mora sadržati i jedinstveni matični broj stranke koja ga podnosi. Ovo rješenje je zastupano u cilju olakšanja izvršenja presuda. Međutim, kako je veliki broj primjedbi ukazao da ova praksa ne bi bila u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, odredba je brisana.

U pogledu predloga da se u 104 doda stav koji propisuje da stranka podnesak mora da dostavi sudu na vrijeme, radi uručenja suprotnoj strani blagovremeno, prije rasprave, tako da zbog obezbjeđenja prava suprotne strane na izjašnjavanje ne bude potrebno odlaganje ročišta, prihvaćene su primjedbe da ovakvo određenje nije precizno i da može dovesti do problema u praksi, odredba je brisana.

Kako je evidentan problem naplate sudskih taksi, Radna grupa je u Nacrt zakona unijela odredbu 104a koja je predviđala obaveznost plaćanja sudske takse za pojedine, taksativno navedene podneske, te kao sankciju za suprotno postupanje, pretpostavku da je podnesak povučen. Iako je od strane stručne javnosti shvaćena potreba za rješavanjem problema naplate sudskih taksi, veliki broj komentara je istakao da je slična odredba već bila predviđena Zakonom o parničnom postupku, te ocijenjena kao neustavna Odlukom Ustavnog suda, pa je odredba brisana.

U cilju ubrzanja postupka i uredne dostave, u Nacrt zakona je unijeta odredba da se dostavljača koji nesavjesno obavi koju radnju dostave i zbog toga dođe do znatnijeg odugovlačenja postupka, sud može kazniti novčanom do 500 eura, prihvaćena je sugestija da sud za ovakvo djelovanje nema pravni osnov, već da ova povreda predstavlja osnov za pokretanje disciplinskog postupka.

U Nacrtu zakona je u članu 279 izvršena intervencija na način da je rok za odgovor na tužbu izmijenjen, te je usmjesto određenja da se najkasnije u roku od 30 dana dostavlja odgovor na tužbu, izmjenama propisano da je ovaj rok ne može biti kraći od 15 niti duži od 30 dana. Iako je intencija za ubrzanjem postupka prepoznata, ova izmjena je brisana jer je prihvaćeno shvatanje da će se u praksi ovaj rok uvijek svesti na rok od 30 dana, a da se rok ne može skratiti na 15 dana jer bi to moglo da šteti kvalitetnoj pripremi odbrane, pa da samim tim odredba ne ispunjava svoj osnovni cilj.

Takođe, prihvaćena je i sugestija da drugostepeni sud povodom žalbe može ukinuti prvostepenu presudu i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje samo jednom. Ovo rješenje

ima utemeljenje u poštovanju načela efikasnosti, a opravdano je i sa aspekta usklađivanja našeg zakonodavstva sa evropskim standardima.

Nacrt je sadržao odredbu da ako se presudom žalba odbija, u obrazloženju presude drugostepeni sud neće posebno obrazlagati presudu u slučaju da prihvata činjenično stanje utvrđeno prvostepenom presudom, kao i primjenu materijalnog prava. Uvažene su sugestije da ovo može predstavljati povredu prava na pravično suđenje, te je odredba brisana.

Prihvaćene su sugestije o usklađivanju Predloga zakona sa Zakonom o stečaju u čl. 211 i 214.

Prihvaćena je sugestija da se odredbe o intervencijskom dejstvu presude razrade kako bi postupanje u praksi bilo lakše i ujednačeno.

Takođe, prihvaćena je sugestija da se izmijeni član 183 kojim se licu koje u određenom roku ne plati novčanu kaznu, ta kazna zamjenjuje kaznom zatvora.

Prihvaćene su sugestije koje se odnose na povećanje cenzusa za izjavljivanje revizije. Nacrt zakona je sadržao odredbu prema kojoj se ovaj cenzus u imovinskopравnim sporovima povećava sa 10.000 eura na 30.000, a u privrednim sporovima sa 30.000 na 60.000 eura. Cenzus je ipak povećan, što je u skladu sa ekonomskim razvojem u poslednjih deset godina koliko se primjenjuje Zakon o parničnom postupku, pa je krajnji predlog da se u imovinskopравnim sporovima cenzus poveća na 20.000, a u privrednim sporovima na 40.000 eura.

Nijesu prihvaćeni komentari za brisanje odredbe da stranka može podnijeti reviziju preko punomoćnika koji je advokat, odnosno da izuzetno od ovog pravila, reviziju može podnijeti i sama stranka ako ima položen pravosudni ispit, te da za nju reviziju može podnijeti kao punomoćnik lice koje je ovlašćeno da je zastupa. Ovim pravilom se ne vrijeđa pravo na pristup sudu, posebno imajući u vidu da je strankama omogućeno da dobiju besplatnu pravnu pomoć, kao i da koriste institut tzv. „siromaškog prava“. Cilj propisane odredbe je podizanje zastupanja i odbrane stranaka na veći nivo, posebno imajući u vidu uvođenje novog oblika revizije, za koje je potrebno pravničko znanje kako bi stranka u potpunosti mogla da ostvari svoja prava. Međutim, nijesu prihvaćene sugestije da stranku tokom čitavog postupka mora zastupati advokat, jer bi takvo rješenje predstavljalo povredu prava na pristup sudu.

Nije prihvaćena sugestija da se rok od 30 dana u kome sud donosi odluku, produži na 60 dana, ukoliko se radi o složenim predmetima. Intencija izmjena je ubrzanje postupka, pa je ovakva odredba u suprotnosti sa tim. Takođe, teško je odrediti šta je to složeni postupak, pa je Radna grupa bila mišljenja da može doći do pogrešne primjene ove odredbe u praksi i odugovlačenja postupka.

Nije prihvaćen predlog da se preciziraju odredbe Zakona u slučaju da stranka ili drugi učesnik u postupku vrijeđa ili omalovažava sudiju, jer postojeće odredbe na adekvatan način tretiraju ovu problematiku.

Nijesu prihvaćeni komentari da se odredbe o pravu na naknadu troškova državnog tužioca, odnosno na pravu na naknadu troškova i pravo na nagradu Zastupnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore biršu. Državni tužilac kao stranka u postupku, ima pravo na naknadu troškova, a troškovi koji mu budu dosuđeni, pripadaće Budžetu. Zastupnik imovinsko-pravnih interesa se u postupku pojavljuje kao zastupnik države, te je stoga opravdano da mu pripadaju prava kao i advokatu.

Nije prihvaćena sugestija da se izbrišu odredbe koje regulišu zastoj postupka sa objašnjenjem da se radi o novom institutu koji će odugovlačiti postupak. Radna grupa je bila mišljenja da se ne radi o novom institutu, već da je zastoj postojao i do sada, a da je kod izmjena prisutan i u odredbama čl. 44 i 49. Kako se ročišta ne mogu odlagati na neodređeno vrijeme, sudovi nijesu bili u mogućnosti da procesno saniraju situacije u kojima ne znaju kada će postupak moći da se nastavi zbog određenih okolnosti, a koje se ne mogu podvesti pod prekid postupka. Stoga su odredbe o zastoju izdvojene i razrađene, pa će se na taj način izbjeći odlaganje ročišta više puta koje iziskuje i troškove stranaka.

Nije prihvaćena sugestija da se u Predlog zakona unese odredba da su sudski savjetnici u prvostepenom postupku ovlašćeni da sprovode parnični postupak, ocjenjuju dokaze i utvrđuju činjenice, jer bi se time vrijeđalo ustavno načelo da sudsku vlast vrši sud, te da sud sudi u vijeću, osim kada je zakonom određeno da sudi sudija pojedinac.

Takođe, nisu prihvaćene sugestije da se uvede institut „preotvaranja rasprave“, jer se time može negativno uticati na efikasnost postupka.